

1.

Cuộc chiến của chú Vẹo

Họ hàng nhà Kiến Vàng sống trong một xóm nhỏ dưới chân núi.

Trong xóm có chú kiến đẹp dáng, da bóng lưỡng, không vàng như nghệ mà lại ngả màu nâu, nên có tên Nâu Bóng. Bọn trẻ trong xóm còn có nhiều cái tên khác thú vị: Ngực Lép, Cẳng Dài, Cổ Ngắn,

Râu Cụt, Ố Kìa, Ôi Dồi Ôi... Tóm lại, cứ dựa vào hình dáng bề ngoài, hay một thói quen, một cái tật nào đó của từng đứa để đặt tên, không ai giống ai.

Nâu Bóng cùng lứa với những nhân vật vừa kể, nhưng cậu lại chơi thân với chú Vẹo Hồng nhiều tuổi hơn.

Chú Vẹo Hồng, gọi tắt là chú Vẹo, có cái hông bị vẹo, luôn trong tình trạng chệch hướng, mất thăng bằng. Thấy hạt gạo, mẩu bánh rơi phía trước, chú phóng vèo đến, nhưng bao giờ cũng lệch về bên trái hoặc bên phải một đoạn. Thành thử miếng mồi béo bở nhiều khi bị đứa khác nâng tay trên.

Nâu Bóng khoái chú Vẹo, không phải vì dáng người kỳ dị, mà vì chú có một kho chuyện kể và tài kể chuyện. Chuyện thật chuyện bịa lẫn lộn, rất khó phân biệt, nhưng chuyện nào nghe chú kể cũng hấp dẫn.

Chẳng hạn, như câu chuyện về cái hông bị vẹo.

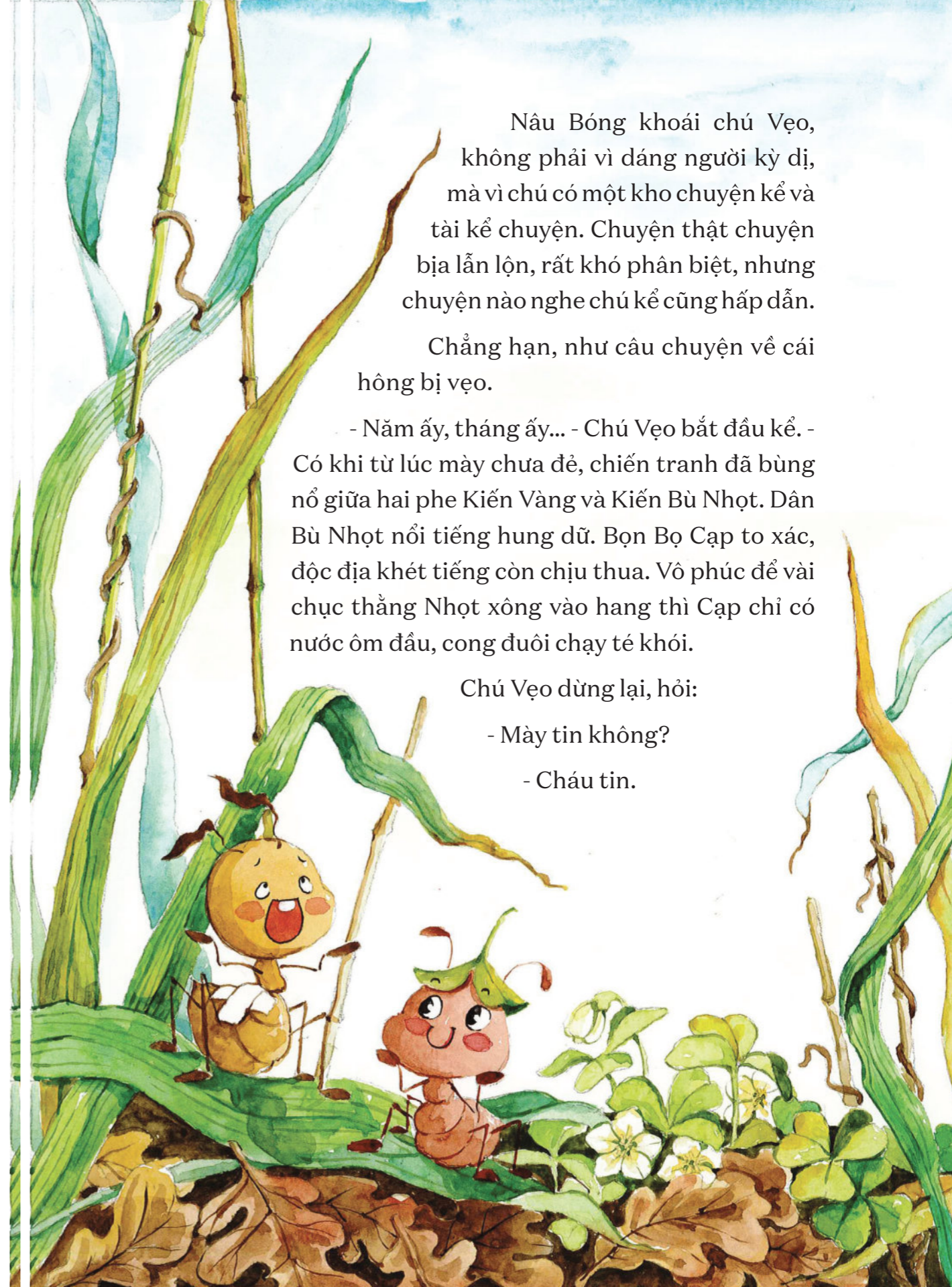
- Năm ấy, tháng ấy... - Chú Vẹo bắt đầu kể. -

Có khi từ lúc mày chưa đẻ, chiến tranh đã bùng nổ giữa hai phe Kiến Vàng và Kiến Bù Nhọt. Dân Bù Nhọt nổi tiếng hung dữ. Bọn Bọ Cạp to xác, độc địa khét tiếng còn chịu thua. Vô phúc để vài chục thằng Nhọt xông vào hang thì Cạp chỉ có nước ôm đầu, cong đuôi chạy té khói.

Chú Vẹo dừng lại, hỏi:

- Mày tin không?

- Cháu tin.

Nâu Bóng xác nhận. Chuyện Bù Nhọt xông vào hang Bọ Cạp thì nó cũng đã từng đọc thấy trong sách.

Chú Vẹo hào hứng kể tiếp:

- Ủ, thế đấy, chiến tranh. Bấy giờ tao còn trẻ, tất nhiên là người ngợm còn ngay ngắn, thẳng thớm. Thỉnh thoảng xóm mình tổ chức lễ hội, văn nghệ văn nghệ, tao cũng múa may, uốn éo dẻo phết. Nhưng chiến tranh thì người nào trẻ khỏe phải tham gia quân đội. Trong một trận huyết chiến giáp lá cà, thế quái nào tao sẩy chân ngã bổ chửng. Ngay lập tức bị một thằng Bù Nhọt xông đến cuồi lên bụng. Thằng này đen trũi, đầu to như hạt đỗ đen, nặng gấp rưỡi tao, và răng cộ thì hô ơ là hô. Hai cái răng cửa của nó sáng lóa, chìa thẳng về phía trước. Thoáng thấy thế ba hồn bảy vía của tao bốc hơi luôn. Chỉ kịp cảm thấy có cái gì lướt qua hông một phát, lạnh như lưỡi ma.

Chú Vẹo lại dừng lại, hấp háy mắt:

- Tin không?

- Dạ... - Nâu Bóng ngập ngừng, trầm nghĩ: “Răng hô thì đúng. Còn đầu... Ừm! Đầu bằng hạt đỗ đen thì bụng phải bằng hạt lạc. Thế là con ong bắp cày, chứ kiến cò gì? Quá đáng! Ông chú cứ làm như mình chưa trông thấy bọn Bù Nhọt bao giờ.”

- Nghe tiếp này. Khi thằng khốn ấy bỏ đi, tao vẫn chết ngất, nằm ngay đơ trên bãi cát một lúc. Tỉnh lại, he hé mắt nhìn. Ôi trời ơi là trời! Biết thấy gì không? Hả?

- Chú thấy gì? - Nâu Bóng hồi hộp.

- Thấy cái bụng tao đứt lìa, nằm chềnh ềnh cách đây cả thước.

Đến nước này thì Nâu Bóng hết chịu nổi, hét toáng lên:

- Chú xạo quá trời xạo!

- Ủa? Không tin hả?

Chú Vẹo nuốt nước bọt, gãi gãi cằm. Rồi chùng như thấy mình cũng hơi quá lời thật, chú bèn hạ “tông”:

- Ờ... ờ... Bụng chưa đứt. Nhưng đúng là tao bị một đòn chí tử. Thế nên cái hông...

- Chiến tranh sút đầu mẻ trán là chuyện thường. Cháu chỉ không hiểu vì sao đang yên đang lành, hai bên lại vác quân đi choảng nhau?

Chú Vẹo trợn mắt:

- Mà không hiểu thật à?

- Cháu không hiểu nên mới hỏi chú.

- Thế ở trường chúng mày có học môn Địa Lý không?

- Địa Lý thì liên quan gì đến chuyện các chú đánh nhau?

- Dốt ạ. Ý tao hỏi là sách Địa Lý của chúng mày có viết về cái nơi... Một xứ sở có tên là TU-BO không?

Thấy Nâu Bóng lặng thinh, chú nói tiếp:

- Thế đấy. Liên quan đến TU-BO. Đánh nhau là vì TU-BO.

2.

Cảng Dài gặp nạn

Hai chú cháu đang dở chuyện thì ngoài ngõ léo nhéo tiếng gọi:

- Ê! Thằng *bánh!* Đi làm!

Tiếng bọn Cổ Ngẩn, Râu Cụt, Ó Kìa... gọi Nâu Bóng. Quen giọng bốn cột của lũ bạn nên Nâu Bóng không giận. Vả lại, đến giờ phải đi làm thật. Mùa mưa sắp

đến, không dự trữ phòng xa đồ ăn thức uống, lúc cơ nhỡ không biết trông cậy vào ai. Đây là công việc thường ngày của đám kiến thợ. Người có tuổi, thương tật như chú Vẹo được miễn. Còn trẻ khỏe như Nâu Bóng thì không thể chối từ.

Nói đi làm, thực ra là đi kiếm đồ ăn. Kiếm đồ ăn thời buổi này đâu dễ? Cả bọn phải lùng sục mướt mồ hôi. Có khi phải đi rất xa, chui rúc vào hang cùng ngõ hẻm. Bẩn thỉu, bức bối, nguy hiểm. Nâu Bóng tuy bề ngoài có vẻ bánh chọe, thích ăn chơi, nhưng thật ra là đứa chăm chỉ, chịu khó. Nhanh nhẹn, tinh mắt, mọi khi nó luôn là kẻ đầu tiên phát hiện ra những thứ

ăn được, để dành được, rồi cùng cả bọn xúm vào hối hả khuôn về kho. Nhưng hôm nay không hiểu sao cu cậu lại lơ đễnh, tụt lại phía sau. Không phải vì mệt. Cũng không phải vì mãi ngắm trời ngắm đất... À, hẳn là vì câu chuyện bỏ dở lúc nãy của chú Vẹo. Nó cứ lớn vồn hoài trong đầu Nâu Bóng. TU-BO ở đâu? TU-BO có cái gì khiến cho Kiến Vàng và Kiến Bù Nhọt phải tranh giành, đánh nhau chết bỏ?

- Nhanh chân lên, thằng *rùa!*

Râu Cụt bất ngờ gắt lên với Nâu Bóng.

Nâu Bóng giật mình. Nhưng cu cậu lập tức trả đũa:

- Xí! Nhanh vừa thôi. Nhanh quá râu đếch mọc kịp.

- A... a...! Thằng ba que xỏ lá. Mày học kiểu ăn nói ấy ở đâu thế?

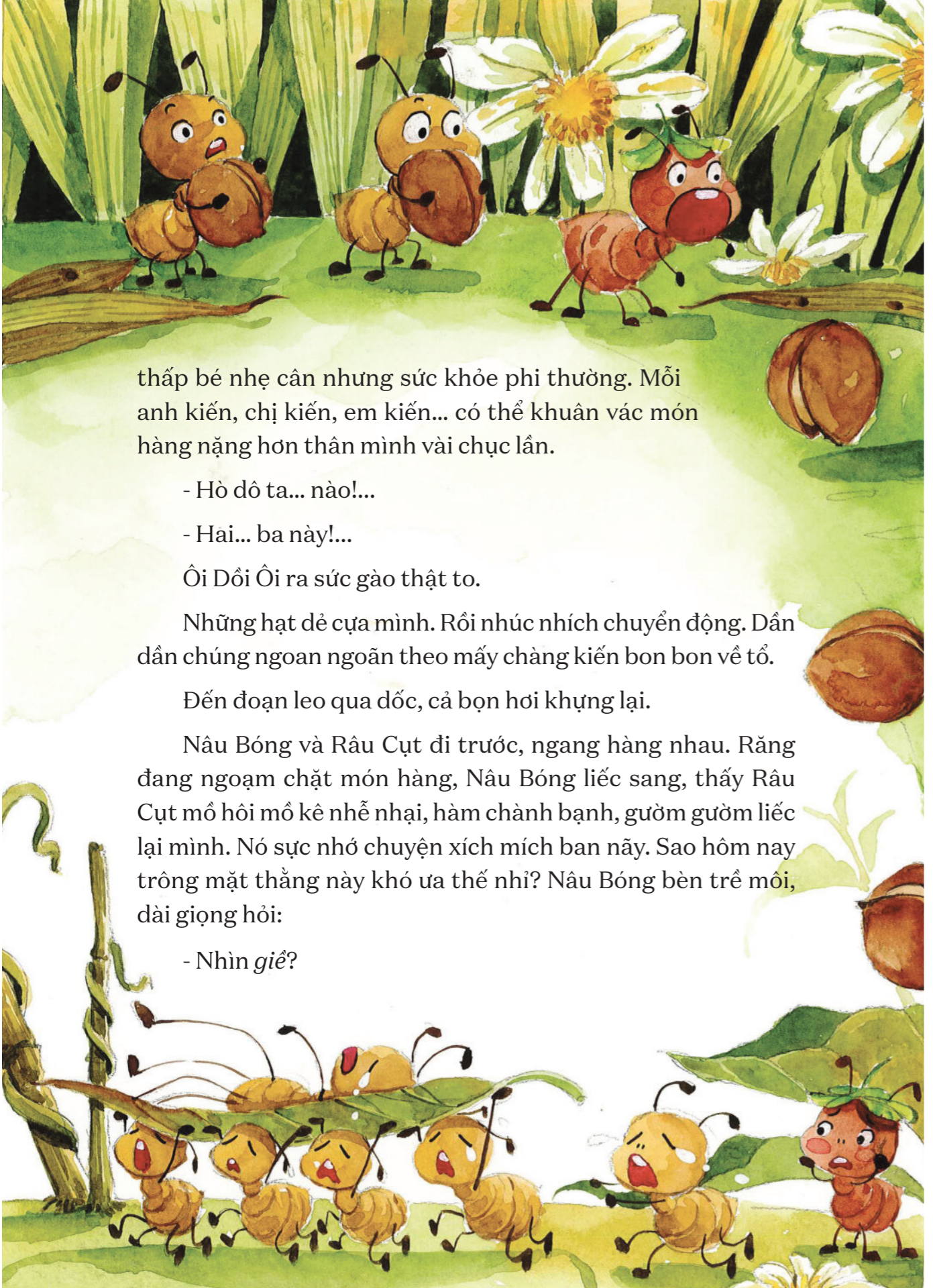
Râu Cụt nóng mặt, sùng sộ.

Vừa lúc ấy Ó Kìa reo lên:

- Ó kìa chúng mày! Vớ bẫm rồi.

Theo hướng mắt Ó Kìa, cả bọn nhìn thấy mấy hạt dẻ rừng nằm lẫn trong cỏ. Những cái hạt tròn tròn như hạt sen, vỏ nâu, nhân trắng ngà. Có hạt đã bị con gì gặm dở mất một góc. Có hạt còn già nửa. Nhìn không đẹp mắt lắm nhưng vẫn béo bùi chán.

Không để phí thời gian, cả mấy thằng xông ngay đến. Râu Cụt, Cảng Dài, Ngực Lép, Ó Kìa và Nâu Bóng, mỗi đứa chọn một hạt lành lặn hơn cả. Ôi Dối Ôi sức yếu được miễn khuôn vác, chỉ lẳng xằng trước sau, hò la giữ nhịp. Họ nhà kiến

thấp bé nhẹ cân nhưng sức khỏe phi thường. Mỗi anh kiến, chị kiến, em kiến... có thể khuân vác món hàng nặng hơn thân mình vài chục lần.

- Hò dô ta... nào!...

- Hai... ba này!...

Ôi Dối Ôi ra sức gào thật to.

Những hạt dẻ cựa mình. Rồi nhúc nhích chuyển động. Dần dần chúng ngoan ngoãn theo mấy chàng kiến bon bon về tổ.

Đến đoạn leo qua dốc, cả bọn hơi khựng lại.

Nâu Bóng và Râu Cụt đi trước, ngang hàng nhau. Răng đang ngoạm chặt món hàng, Nâu Bóng liếc sang, thấy Râu Cụt mồ hôi mồ kê nhễ nhại, hàm chành bạnh, gườm gườm liếc lại mình. Nó sực nhớ chuyện xích mích ban nãy. Sao hôm nay trông mặt thẳng này khó ưa thế nhỉ? Nâu Bóng bèn trề môi, dài giọng hỏi:

- Nhìn giế?

Nào ngờ chỉ tích tắc nhãng đi, răng vừa nhả ra, hạt dẻ nặng lập tức rời khỏi miệng, lăn lóc cộc xuống dốc.

Phía dưới, Ngực Lép, Ó Kìa giật nảy mình, nhảy vội sang bên. Vậy là thêm hai hạt nữa tuột khỏi răng hai đứa, lăn theo. Cẳng Dài đi sau cùng, nghe âm âm, hốt hoảng tưởng đá lăn núi lở. Cu cậu tuy cẳng dài nhưng cuống, không kịp né, liền bị mấy hạt dẻ tông trúng. Cả người lăn hạt theo nhau lộn nhào đi mấy vòng.

- Ôi dối ôi! Ôi dối ôi!...

Nghe tiếng la thất thanh của Ôi Dối Ôi, cả bọn xúm ngay lại.

Dưới chân dốc, Cẳng Dài giãy giụa đau đớn. Một cái cẳng mảnh khảnh của cậu chàng bị gãy gập.

Chẳng ai còn thiết mấy hạt dẻ nằm lăn lóc bên cạnh. Cổ Ngắn, Râu Cụt, Ngực Lép, Ó Kìa vội vàng thay nhau khiêng Cẳng Dài về bệnh viện. Ôi Dối Ôi lẻo đẻo chạy theo, khóc thút thít. Nâu Bóng tụt lại sau cùng, tim đập chân run. Nó biết mình là nguyên nhân gây tai nạn.